

Obsah

Předmluva k českému čtenáři	5
Předmluva	7
<i>Úvod</i>	
Franz von Baader a jeho filosofie modlitby	9
1. Volba tématu	9
1.1 Myšlení Franze von Baadera – filosofie modlitby	9
1.2 Motivace k volbě tématu.....	10
2. Duchovní a časově-dějinný rámeček	
<i>Baaderovy filosofie modlitby .....</i>	14
2.1 Zbožnost a kritika modlitby.....	14
2.2 Dobová atmosféra: revoluce	16
3. Život Franze von Baadera.....	17
3.1 Aritmetika lidského života	17
3.2 Dětství	18
3.3 Doba vzdělávání.....	19
3.4 Profesionální dráha v hornictví. Veřejné působení	20
3.5 Vysokoškolský učitel.....	21
4. Dílo a vliv Franze von Baadera. Informace o literatuře ...	22
4.1 Baaderovo dílo a vliv za jeho života	22
4.2 Generace žáků (asi do roku 1870).....	24

4.3	Práce z dvacátých let. Meziválečná doba.....	25
4.4	Po druhé světové válce (do roku 1968).....	25
4.5	Deset let po van Dülmenově přehledu literatury (1968–1977)	26
4.5.1	<i>Teologická perspektiva</i>	27
4.5.2	<i>Sociálně-politická perspektiva</i>	30
4.6	Osmotické vlivy Baadera	32
5.	Význam Baadera pro dnešní filosoficko-teologické myšlení	36
6.	Téma, metoda a struktura práce	38
6.1	Téma a metoda	38
6.2	Struktura práce	40
	<i>První část</i>	
	Konstrukční principy Baaderova myšlení a základní perspektivy jeho filosofie modlitby	41
1.	Konstrukční principy Baaderova myšlení	41
1.1	Bytí jako život. Baaderovo chápání skutečnosti.....	42
1.1.1	<i>Organismus – model chápání bytí jako života</i>	43
1.1.1.1	Statický pohled: organismus jako forma (Gestalt)	43
1.1.1.2	Dynamické hledisko: život jako utváření formy	46
1.1.2	<i>Plocha kruhu jako geometrický model života.</i> <i>Středový bod, obvod a střed</i>	51
1.1.2.1	Geometricko-organický model.....	52
1.1.2.2	Oblast aplikace geometrického modelu. Pojem středu (Mitte)	53
1.1.3	<i>Trinitární projev Boha jako prvotní vzor veškerého života</i>	54
1.1.3.1	Trinitární forma: trojjednota a čtvernost.....	56
1.1.3.2	Trinitární sebeutváření a vytváření	63

1.1.4	<i>Ontologický model. Baaderova relační ontologie</i>	66
1.1.4.1	Bytí jako regionální bytí. Statický pohled	66
1.1.4.2	Bytí jako relační bytí. Dynamický pohled	72
1.2	Poznávání, chtění a působení jako základní lidské schopnosti. Střed lidské existence	79
1.2.1	<i>Ústřední postavení poznávání, chtění a působení v Baaderově myšlení</i>	79
1.2.2	<i>Poznávání, chtění a působení z perspektivy života</i>	79
1.2.3	<i>Střed lidské existence</i>	81
1.3	Systematika, metoda a úhel pohledu	
	Baaderova myšlení.....	81
1.3.1	<i>Baaderova nesystematická systematika</i>	81
1.3.2	<i>Baaderova organická metoda</i>	83
1.3.3	<i>Antropologické hledisko</i>	85
2.	<i>Základní perspektivy Baaderovy filosofie modlitby</i>	87
2.1	Modlitba jako základní akt lidského života	87
2.2.	Principy světa, ducha a lásky	89
2.2.1	<i>Principy světa, ducha, lásky a smyslový, spirituální a milostný afekt</i>	89
2.2.2	<i>Hmotně-smyslový afekt a poníženectví (Niedertracht)</i>	92
2.2.3	<i>Duchovně-duševní afekt a vypínavost (Hoffart)</i>	93
2.2.4	<i>Uvedení možných nepochopení pojmu vypínavosti a poníženectví na pravou míru</i>	95
2.2.5	<i>Afekt lásky a princip lásky</i>	97
2.2.6	<i>Modlitba jako existenční dynamika pokory a povznesenosti</i>	98
2.3	Učení o jménu jako předpoklad pochopení smyslu modlitby. Kristus jako univerzální jméno	100
2.4	Slovo a vůle jako místo vzniku modlitby	101
2.5	Poznávání, chtění, působení a střed osobnosti – rámec výkladu Baaderova myšlení jako filosofie modlitby.....	106

Druhá část

Poznávání a modlitba	109
1. Modlitba schopnosti poznávání: obdiv	109
1.1 Z poznávání života – živé poznávání	112
1.1.1 První pohled na formu poznávání	112
1.1.2 Proces poznávání	115
1.1.2.1 Napětí mezi subjektem a objektem jako výsledek analýzy vůle.....	115
1.1.2.2 Dynamika poznávání a její fáze	117
1.1.2.3 Poznávání z relační perspektivy.....	123
1.1.2.4 O „špatném používání“ rozumu	130
1.1.2.5 Spekulativní poznávací metoda jakožto způsob Baaderova myšlení	133
1.2 Obdiv jako modlitba schopnosti poznávání	135
1.2.1 <i>Interrogatio – rogatio – oratio</i>	135
1.2.2 <i>Obdiv jako modlitba</i>	140
1.2.2.1 Uctívání jako svobodný obdiv.....	140
1.2.2.2 Relační aspekty modlitby obdivu.....	141
1.2.2.3 Obdiv a uctívající láska. Boží modlitba	143
2. Modlitba poznávání Boha: zbožné rozjímání (<i>Andacht</i>) ..	144
2.1 Poznávání Boha jako poznávání poznanosti (<i>Erkennen des Erkanntseins</i>)	144
2.1.1 <i>Ateistické metody důkazu Boha</i>	145
2.1.2 <i>Teistický způsob znalosti Boha: Cogitor ergo sum</i>	149
2.1.2.1 Místo zprostředkování: člověk v opravdovosti své existence	150
2.1.2.2 Základní vzorec zprostředkování: poznávání poznanosti	150
2.2 Myšlení na Boha (<i>Gott-Denken</i>) jako rozjímání (<i>Andacht</i>) a dík (<i>Dank</i>)	154

2.2.1	<i>Myšlení na Boha jakožto rozjímání</i>	154
2.2.2	<i>Myšlení (Denken) jakožto děkování (Danken)</i>	156
3.	<i>Víra jakožto modlitba důvěry a vzývání moci Jména</i>	157
3.1	<i>Víra jako důvěra</i>	158
3.1.1	<i>Forma víry</i>	159
3.1.1.1	Popis víry z hlediska životních procesů. Zařazení do systému	159
3.1.1.2	Objektivní svědectví v subjektivní víře.....	161
3.1.1.3	Víra jako jednota vnitřního a vnějšího svědectví.....	162
3.1.1.4	Víra jako dar a zadání	164
3.1.2	<i>Víra, vědění, působení</i>	165
3.1.2.1	Vědění, chtění a působení jakožto víra.....	165
3.1.2.2	Vědění a víra.....	166
3.1.2.3	Působení a víra. „Operativní víra“	171
3.2	<i>Modlitba jako mluvící víra</i>	173
3.2.1	<i>Věřit a modlit se</i>	173
3.2.2	<i>Modlitba jakožto krédo důvěry vůči Bohu</i>	174
3.2.3	<i>Promlouvající víra</i>	175
3.2.4	<i>Kreativita modlitby víry</i>	176
 <i>Třetí část</i>		
	<i>Chtění a modlitba</i>	178
1.	<i>Modlitba svobody: „Bud' vůle tvá!“</i>	178
1.1	<i>Chtění a svoboda</i>	178
1.1.1	<i>Utváření chtění</i>	180
1.1.1.1	Magická fáze tiché chuti. Indiference	180
1.1.1.2	Fáze „život-nosti“. Chuť a žádost. Přejít směrem ven..	184
1.1.1.3	Ztělesněná forma	185
1.1.2	<i>Relační perspektiva chtění</i>	186
1.1.2.1	Regionální aspekt: zákon jakožto lokace a forma svobody	186

1.1.2.2 Aspekt relativizace: zapříčiněná příčina. Kristus jako „morálka v nás“	188
1.1.2.3 Aspekt relace: imperativ a optativ	192
1.1.2.4 Dezintegrovaná vůle: zlo	194
1.2 Modlitba svobody: chtít Boží vůli	203
1.2.1 <i>Neoddělitelnost chtění a modlitby</i>	203
1.2.2 <i>Modlitba jakožto komunikace vůle</i>	205
1.2.3 <i>Modlitba chtění: „Buď vůle tvá!“</i>	210
2. Modlitba a řeč	212
2.1 Baaderův způsob vyjadřování, teorie řeči a modlitba	213
2.2 Řeč jako prostředkování skutečnosti. Modlitba jakožto řeč v jejím nejvyšším významu	217
2.3 Řeč jako svědectví o bytí. Modlitba jako svědectví o Bohu	219
2.4 Deus sermo – homo sermo. Mluvení jako svobodná komunikace Boha a člověka	223
2.5 Řečová impotence	227
3. Modlitba lásky	230
3.1 „Philosophus amoris“ a jeho filosofie modlitby	230
3.2 Základní podoba lásky	233
3.3 Utváření lásky: dialektika subjektu a objektu jakožto dialog Já-Ty	235
3.3.1 <i>Láska a dialektika subjektu a objektu</i>	235
3.3.2 <i>Láska jako dialog Já-Ty-My</i>	237
3.3.2.1 Úroveň pocitu: všejednota	238
3.3.2.2 Úroveň imaginace: nosné Ty	239
3.3.2.3 Úroveň tělesnosti: Já-ty a Ty-já	240
3.4 Relační perspektivy lásky	241
3.4.1 <i>Láska jako proces komunikace</i>	241
3.4.2 <i>Relativizace prostřednictvím nosného Ty Boha</i>	244

3.4.3 <i>Láska, jež je pronikajícím přebýváním, přebýváním vedle sebe a přebýváním uvnitř</i>	246
3.5 <i>Láska jako smysl poznávání, chtění a působení</i>	246
3.6 <i>Nenávist jako pokřivená podoba lásky</i>	249

Čtvrtá část

Působení a modlitba	253
1. Modlitba jako smysl působení	254
1.1 <i>Působení jakožto tělo skutečnosti. Tvar a utváření</i>	254
1.2 <i>Modlitba jako smysl a duše praxe</i>	258
1.2.1 <i>Obětní struktura jednání jako modlitby</i>	258
1.2.2 <i>„Uvážlivé jednání“. Smysl jednání jakožto modlitby je v lásce</i>	259
1.2.3 <i>Řečová struktura jednání jakožto modlitby</i>	260
1.2.4 <i>Modlitba jako působení</i>	261
2. Působení v přírodě a s přírodou jako modlitba	263
2.1 <i>Noční stránka přírody: parapsychologie a modlitba</i>	263
2.1.1 <i>Duchovní pozadí Baaderovy polemiky s parapsychologií</i>	263
2.1.2 <i>Parapsychologické fenomény</i>	267
2.1.3 <i>Hlavní filosofické zásady výkladu paranormálních fenoménů</i>	268
2.1.4 <i>Paranormalita a morálka</i>	272
2.1.5 <i>„Magnetická“ modlitba</i>	273
2.2 <i>Denní stránka přírody: zázrak. Modlitba obdivu a prosebná modlitba</i>	279
2.2.1 <i>Kritika nesprávných představ zázraku</i>	279
2.2.2 <i>Teorie opravdového zázraku: Bůh, Stvoření a vtělení jako prazázrak</i>	283
2.2.3 <i>Modlitba obdivu</i>	285
2.2.4 <i>Žít se zázrakem: prosebná modlitba</i>	287

2.3 Imperialismus člověka v přírodě. Kultura a kult jako modlitba	294
2.3.1 Příroda ve stínu člověka	297
2.3.2 Odstranění odcizenosti člověka a přírody kultivovaným vztahem. Láska jako princip kultury	299
2.3.3 Láskyplný, kultický vztah k přírodě jako modlitba. Svátost země	300
2.4 Věda o přírodě – řeč přírody – Boží slovo	303
2.4.1 Přírodní věda jako touha po vědění	303
2.4.2 Řeč přírody. Meditace o přírodě	304
2.4.3 V rozhovoru se zformovaným slovem Božím v přírodě	305
3. Společenský vztah jako modlitba	307
3.1 Androgynita jako těžiště erotiky a modlitby	307
3.1.1 „Profesor lásky“	308
3.1.2 Androgynní člověk	315
3.1.2.1 Podoba androgynního člověka	316
3.1.2.2 Formy a formování androgynní lásky	318
3.3 Jednání ve společnosti jakožto praxe lásky a modlitby...330	
3.2.1 Vývojové fáze Baaderovy sociální filosofie	332
3.2.2 Základní podoba Baaderovy sociální filosofie: společenství jako organizace svobody v lásce	335
3.2.3 Fáze formování society. Církev jako ferment společnosti. Reforma vůle v modlitbě	340
3.2.4 Relační aspekty společenství	344
3.2.4.1 Regionální aspekty společenství	344
3.2.4.2 Relativizace společenství. Vláda a ovládaní „z Boží milosti“	345
3.2.5 <i>Gouvernement sans prière: dezintegrováné společenství</i> ...353	
3.2.5.1 Deformace společenství	354
3.2.5.2 Využívání – třídní boj – diakonie	357
3.2.5.3 Společnost, peníze, modloslužba – sociální modlitba ..361	

Pátá část

Modlitba jako existenční akt života	365
1. Světové dějiny jako kristovský fenomén, který má povahu modlitby	366
1.1 Dějiny jako modlitba.....	367
1.1.1 <i>Dějiny jako čas člověka. Čas pádu.....</i>	<i>367</i>
1.1.2 <i>Kristus jako čas Boha a věčnost člověka. Modlitba jako setkání v dějinách.....</i>	<i>372</i>
1.1.2.1 <i>Kristus jako pravý čas, jež mají Bůh a člověk jeden pro druhého. Kristus jako evoluce dějin.....</i>	<i>372</i>
1.1.2.2 <i>Přítomnost Krista jako fenomén s povahou modlitby .</i>	<i>379</i>
1.1.2.3 <i>Kristova přítomnost a Trojice jako předpoklad pro proces zjevení ve světových dějinách .....</i>	<i>380</i>
1.2 Dar Stvoření jako organizační instituce Slova. Modlitba Stvoření	382
1.2.1 <i>Žákladní podoba stvoření: obraz trinitárního Božího života.....</i>	<i>383</i>
1.2.2 <i>Formování stvoření .....</i>	<i>385</i>
1.2.3 <i>Relační aspekty Stvoření.....</i>	<i>385</i>
1.2.3.1 <i>Stvoření jako systém komunikace. Bůh jako proces ....</i>	<i>385</i>
1.2.3.2 <i>Absolutnost a relativita v relaci Stvoření. – Děkovná modlitba .....</i>	<i>387</i>
1.2.3.3 <i>Logos jako logika a dialogika modlitby Stvoření .....</i>	<i>391</i>
1.2.4 <i>Pokřivená podoba stvoření: „vyčerpání“ a oněmění .....</i>	<i>394</i>
1.3 Ježíš-Logos jakožto spásné „inkognito“ lásky Boží. Ježíšova modlitba	395
1.3.1 <i>Nevyhnutelnost vtělení.....</i>	<i>396</i>
1.3.2 <i>Smysl vtělení: Kristus jako srdce světa .....</i>	<i>398</i>
1.3.3 <i>Ježíš – inkognito Boží lásky na kříži.....</i>	<i>400</i>
1.3.4 <i>Slovo modlitby, jež přináší spásu do mlčení v opuštěnosti Bohem .....</i>	<i>404</i>

1.3.5	<i>Volání beze jména. Anonymní modlitba</i>	408
1.3.5.1	Člověku jakožto rozenému křesťanovi je modlitba vrozená.....	408
1.3.5.2	Zdůvodnění učení o člověku jako rozeném křesťanovi ..	410
1.3.5.3	Křesťanství jako centrum jednotlivých náboženství	415
1.3.6	<i>Dějiny jako kristolatrie. Mýtus nebo svátost dějin.</i> <i>K Baaderovu pojmu ideologie</i>	417
1.3.6.1	Mytologizace Krista v podezření z ideologie	419
1.3.6.2	Jednota mýtu a historie jako souhra vnitřního a vnějšího svědectví: svátost dějin. Modlitba dějin.....	424
1.4	Duch Krista v nás. Modlitba Ducha.....	429
1.4.1	<i>Pneumatologická demonstratio evangelica</i> <i>jakožto demonstratio orationis</i>	430
1.4.2	<i>Fenomén církve jako modlitební zprostředkování</i> <i>Kristovy přítomnosti</i>	433
1.4.2.1	Biografie a ekleziologie. Baader a vývoj jeho pojmu církve.....	433
1.4.2.2	Církev jako sakramentální modlitební fenomén	435
1.4.2.3	Základní funkce církve: dogma, kult, morálka.....	443
1.4.2.4	Dogma jako projev poznávající-modlící se církve	443
1.4.2.6	Morálka jako projev církve modlící se činy	464
2.	<i>Život jednotlivce jako existenciální experiment</i> <i>směřující ke kristovství</i>	465
2.1	Existence a experiment	466
2.1.1	<i>Pojem existence a nihilismu</i>	466
2.1.2	<i>Bytí zde (Dasein) jako existenciální experiment</i>	471
2.1.3	<i>Totální odvaha k životu jako modlitební fenomén</i>	473
2.2	Člověk jakožto střed. Zprostředkování jako modlitba ..	475
2.2.1	<i>Existence jako střed</i>	475
2.2.2	<i>Negativní střed úzkostné existence</i>	475
2.2.3	<i>Vykoupení ke středu. Křesťan jako integrovaný člověk</i>	477

2.2.4	<i>Meditace jako zprostředkování „středu středu“ skrze Prostředníka</i>	478
2.3	Člověk jakožto srdce. Modlitba srdce	482
2.4	Člověk jakožto obraz Boží. Vtiskování obrazu Krista jako modlitba	485
2.4.1.	<i>Formování obrazu a znovuzrození jako proces vykoupení</i>	486
2.4.1.1	Člověk jako obraz Boží	486
2.4.1.2	Znovuzrození jako zrození završeného života. Organický obraz	487
2.4.1.3	Vykoupení jako formace obrazu	488
2.4.2	<i>Člověk jakožto obraz Boží je modlitbou</i>	495
2.4.2.1	Nauka o obrazu Božím jako o místě, z něhož vzchází modlitba.....	495
2.4.2.2	Imaginace jako modlitba	497
2.4.2.3	Četba Písma jako vtiskování obrazu Krista.....	498
2.4.2.4	Život jako exorcistní modlitba: zbavování se negativního obrazu	501
<i>Závěr</i>		
	Fermenta orationis. Pokus o zhodnocení	503
	Literatura	517
	Rejstřík pasáží k tématu modlitby	540
	Rejstřík	543